

A Kúria a dr. Toncs Tamás ügyvéd által képviselt ... felperesnek - a Jakucs Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Jakucs Zoltán ügyvéd) által képviselt ... **Kft.** alperes ellen rendkívüli felmondás jogellenességének megállapítása iránt a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnál 4.M.762/2011. szám alatt megindított és másodfokon a Budapest Környéki Törvényszék 8.Mf.21.798/2012/7. számú közbenső ítéletével jogerősen elbírált perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

A Kúria a Budapest Környéki Törvényszék 8.Mf.21.798/2012/7. számú közbenső ítéletét hatályon kívül helyezi és a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 4.M.762/2011/6. számú ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 20.000,- Ft (Húszezer forint) együttes másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

A fellebbezési és a felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s:

A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás szerint a felperes 2010. április 19-étől került keresőképtelen állományba. Az alperes két alkalommal, 2011. március 23-án, majd április 18-án hívta fel a felperest az egyébként általa rendszeresen postai úton eljuttatott orvosi igazolása megküldésére a még nem igazolt időszak vonatkozásában. A 2011. április 18-án kelt levélre a felperes olyan igazolást küldött meg az alperesnek, amely szerint 2011. április 19-étől keresőképes. Az alperes a 2011. május 2-án kelt rendkívüli felmondását azzal indokolta, hogy az általa 2011. április 29-én kézhez vett igazolás szerint felperes keresőképes, ennek ellenére munkahelyén munkavégzésre nem jelent meg, munkáltatóját távollétének okáról nem tájékoztatta, s ezzel munkavégzési és együttműködési kötelezettségét is megszegte. A perben csatolt, 2011. június 3-án kelt szakorvosi igazolás szerint felperes 2011. április 19-étől kezdődően nem tud munkát végezni, vagyis akkortól keresőképtelen állapotban van.

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes rendkívüli felmondással jogellenesen szüntette meg munkaviszonyát, valamint az ahhoz fűződő jogkövetkezmények alkalmazását.

Előadta, hogy az alperesnél 2005. május 2. napja óta állt munkaviszonyban credit manager munkakörben. 2010 tavaszán egészségi állapota megromlott, háziorvosa 2010. április 19. napjától keresőképtelennek nyilvánította. 2010 májusától havonta járt szakorvoshoz, a keresőképtelenségi igazolást pedig - a szakorvosi lelet alapján - a háziorvos állította ki havonta utólag, két hetes időszakokra bontva, melyeket havonta postán küldött el az alperes részére.

Az április végén megküldött igazolásokat nem olvasta el tüzetesen, így azok másolatait beszerezve derült csak ki számára, hogy az utolsó igazolás szerint keresőképes, mivel a táppénz egy éves jogosultsági idejének lejártát követően a háziorvos már nem, csak a szakorvos állíthat ki keresőképtelenségi igazolást. A szakorvoshoz még április végén, 2011. június 3. napjára kapott időpontot. Előadta, hogy a fentiek tisztázását követően először telefonon próbálta felvenni a kapcsolatot alperessel, majd ennek sikertelenségét követően 2011. május 13-án kelt levelében jelezte, hogy szerinte félreértés történt, továbbra sem keresőképes, és kérte a rendkívüli felmondás visszavonását.

Álláspontja szerint keresőképtelensége nem szűnt meg, így a munkavégzéstől való távolmaradása jogszerű volt. Elismerte, hogy mulasztás terheli abban a tekintetben, hogy nem olvasta el az utolsó orvosi igazolást, ugyanakkor hangsúlyozta, hogy igyekezett minden tőle telhetőt megtenni a helyzet tisztázása érdekében, megkereséseire azonban alperes nem reagált. Álláspontja szerint a táppénzes idő maximumának kimerítésére tekintettel elvárható lett volna alperestől, hogy telefonon vagy levélben tájékoztassa őt arról, hogy az igazolás nem jó - alperes ehelyett tájékozódás, értesítés nélkül rendkívüli felmondással élt. Hivatkozott továbbá arra is, hogy előzetesen nem ismertették vele a rendkívüli felmondás indokait, és nem adtak lehetőséget számára az azokkal szembeni védekezésre.

Alperes ellenkérelmében kérte a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását. Álláspontja szerint a felperes volt az, aki nem tett eleget együttműködési kötelezettségének. Alperes korábban kétszer is felhívta távollétének igazolására, a rendkívüli felmondás indokainak előzetes ismertetése és a védekezés lehetőségének biztosítása pedig nem volt elvárható, mivel felperes keresőképtelenségének kezdetétől nem tartott kapcsolatot vele. A rendkívüli felmondás álláspontja szerint nem volt jogellenes, a felperes igazolatlanul maradt távol a munkahelyétől annak ellenére,

hogy az általa megküldött igazolás szerint már keresőképes volt. Hangsúlyozta, hogy nem volt oka feltételezni, hogy a felperes az orvosi igazolásban foglaltak ellenére továbbra is keresőképtelen. Előadta továbbá, hogy a cég kollektív szerződése értelmében a munkáltató rendkívüli felmondással megszüntetheti a munkavállaló munkaviszonyát, ha a munkavállaló egy éven belül több mint egy munkanapot igazolatlanul mulaszt.

A Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 4.M.762/2011/6. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította, egyben marasztalta az alperes perköltségében.

Álláspontja szerint a felperes mulasztását nem menti az a körülmény, hogy nem észlelte az igazoláson, miszerint keresőképesse nyilvánították. Az igazolás szabályos volt, a munkáltatónak nem volt oka feltételezni, hogy az orvosi igazolásban foglaltak ellenére a felperes továbbra is keresőképtelen. A felperesnek az a magatartása, hogy 2011. április 19. napjától nem igazolta a munkahelyétől való távolmaradásának indokát - függetlenül attól, hogy továbbra is keresőképtelen volt-e - olyan súlyú kötelezettségszegés, amely indokolta munkaviszonyának rendkívüli felmondással történő megszüntetését. A rendkívüli felmondást a korábban hatályos Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (a továbbiakban: Mt.) 96. § (2) bekezdésében biztosított védekezés elmaradása sem teszi jogellenessé, ennek biztosítása az alperestől nem volt elvárható arra is figyelemmel, hogy a felperes nem működött együtt a munkáltatójával.

A munkaügyi bíróság ítélete ellen a felperes fellebbezett, kérve az elsőfokú ítélet megváltoztatásával keresetének helyt adó döntés hozatalát. Arra hivatkozott, hogy a rendeltetésszerű joggyakorlás elvéből következően a munkáltató döntése meghozatala előtt köteles tisztázni, hogy valóban sor került-e a munkaviszonyból származó kötelezettség jelentős mértékű megszegésére, és ha igen, a munkavállaló szándékossága vagy súlyos gondatlansága megállapítható-e. Alperes ennek akkor tett volna eleget, ha a 2011. április 18-át követő időszak tekintetében legalább egy alkalommal konkrétan felhívja őt nyilatkozattételre. Álláspontja szerint az alperesnek nem volt olyan méltányolható érdeke, amely az Mt. 96. § (2) bekezdésben foglalt kötelezettség alól mentesítette volna.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint a felperesnek 2011. április 19-étől keresőképessege folytán munkába kellett volna állnia, vagy jeleznie kellett volna akadályoztatását és igazolnia távollétét. Ennek a felperes felszólítás nélkül nem tett eleget, ami önmagában megalapozza a rendkívüli felmondást. Az együttműködési kötelezettségből fakadóan nem a munkáltatónak kell keresnie a keresőképtelen munkavállalót, hanem a munkavállaló

tartozik tájékoztatási kötelezettséggel arra vonatkozóan, hogy mikorra várható a munkába állása, akadályoztatását pedig haladéktalanul a munkáltató tudomására kell hoznia.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Budapest Környéki Törvényszék közbenső ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta: megállapította, hogy az alperes 2011. május 2. napján kelt rendkívüli felmondásával jogellenesen szüntette meg a felperes munkaviszonyát. A jogellenesség anyagi jogkövetkezményei tekintetében az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

Álláspontja szerint a felperest kétségtelenül mulasztás terheli abban, hogy nem észlelte: az utolsóként küldött orvosi igazolás a keresőképesse nyilvánításának tényét rögzíti, a rendkívüli felmondás azonban olyan súlyos kötelezettségszegésre alapítható, amely a munkaviszony azonnali megszüntetését igényli. A vétkeesség megítélésénél figyelembe kell venni az eset összes körülményét, az Mt. 96. § (2) bekezdése értelmében pedig lehetőséget kell adni a munkáltatónak a tervezett intézkedés indokainak megismerésére és a kifogásokkal szembeni védekezésre, kivéve, ha az eset összes körülményeiből következően ez a munkáltatótól nem várható el.

Így nem hagyható figyelmen kívül az a körülmény, hogy a felperes az igazolásban foglaltak ellenére amellet nem jelent meg munkavégzésre, hogy hosszú ideje, több mint egy éve keresőképtelen volt. Ilyen körülmények mellett alperestől elvárható lett volna, hogy a felperest - hosszú betegségére figyelemmel - távolmaradása okáról nyilatkoztassa. A törvényszék álláspontja szerint a perben nem merült fel olyan körülmény, amely akadályát jelentette volna annak, hogy a munkáltató e törvényi előírásnak eleget tegyen. E tekintetben perdöntő jelentőséget a korábbi felhívásoknak nem lehet tulajdonítani, mivel a per tárgya a felperes 2011. április 19-e utáni távolmaradása. Az alperes az utolsó, 2011. április 18-ig terjedő időszakra vonatkozó keresőképtelenségi igazolást 2011. április 29-én vette át és már a következő munkanapon, 2011. május 2-án kibocsátotta a rendkívüli felmondást anélkül, hogy a felperes keresőképes állapotáról meggyőződött volna.

A jogerős közbenső ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, melyben anyagi és eljárási jogszabálysértésre hivatkozással a közbenső ítélet hatályon kívül helyezését és az első fokon eljáró munkaügyi bíróság ítéletének helybenhagyását, valamint a felperes költségeiben történő marasztalását kérte.

Az anyagi jogszabálysértések körében egyrészt előadta, hogy a másodfokú bíróság közbenső ítéletével megsértette az Mt. 96. § (1) és (2) bekezdésében foglalt rendelkezéseket, amikor arra az álláspontra helyezkedett, hogy az alperes nem tett eleget az Mt.

96. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezésnek. Az egyetlen dokumentum, amely a rendkívüli felmondás közlésének időpontjában rendelkezésére állt, az a felperes keresőképeségét tanúsító orvosi igazolás volt. A rendkívüli felmondás indokolása összhangban volt a hatályos kollektív szerződéssel is, hiszen az a rendkívüli felmondás kifejezett indokaként jelölte meg, ha a munkavállaló egy éven belül több mint egy munkanapot igazolatlanul mulaszt. Hivatkozott a BH 2001.138 és BH 2002.244 számon közzétett eseti döntésekre, amelyek szerint a munkavállaló munkavégzési, valamint együttműködési kötelezettségéből következik, hogy akadályoztatását, különösen keresőképtelenségét köteles a munkáltatója tudomására hozni. Érvelése szerint a másodfokú bíróság figyelmen kívül hagyta a felperest terhelő együttműködési kötelezettség megszegését, amely meghatározó szerepet játszott az alperesi intézkedés meghozatalában, így az ítélet sérti az Mt. 103. § (1) bekezdés c) pontjában, illetve az Mt. 3. § (1) bekezdésében foglaltakat.

Az eljárási jogszabálysértések körében alperes előadta, hogy a másodfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokkal ellentétesen, megalapozatlanul állapította meg, hogy a felperes a felmondás közlésének időpontjában keresőképtelen volt, ezzel megsértette a Pp. 206. § (1) bekezdésének első fordulátát. Hivatkozott rá, hogy a közbenső ítélet sérti a Pp. 221. § (1) bekezdésében foglaltakat is, mert a bíróság okszerűtlenül fogadott el és tekintett irányadónak olyan bizonyítékot, amely a rendkívüli felmondás közlése után keletkezett és alkalmatlan volt arra, hogy a perbeli időszakra vonatkozóan igazolja a felperes keresőképtelenségét. Álláspontja szerint ugyanis a 2011. június 3-i orvosi vizsgálat utólag nem igazolhatta a felperes keresőképtelenségét a 2011. április 19. és május 2. közötti időszakra, mivel a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény 45. § (3) bekezdése értelmében a keresőképtelenség főszabály szerint a vizsgálatra jelentkezés időpontjától kezdődően, kivételesen a jelentkezés időpontjától eltérően, legfeljebb öt napra visszamenőleg igazolható. Kivételesen indokolt esetben orvosszakértői szerv 6 hónapra visszamenőleg igazolhatja a keresőképtelenséget. Mivel a hivatkozott jogszabály egyetlen feltétele sem teljesült, a törvényszék a Pp. 206. § (1) bekezdésének megsértésével kirívóan okszerűtlenül állapította meg felperes keresőképtelenségét a perbeli időszakra vonatkozóan.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását és alperes perköltségekben való marasztalását kérte. Álláspontja szerint a törvényszék a Pp. 206. §-ában foglaltakat betartva állapította meg felperes keresőképtelenségét, az 1997. évi LXXXIII. törvény (Ebtv.) 45. § (3) bekezdése ugyanis nem zárja ki, hogy az igazolás tartalmát a bíróság figyelembe vegye és a többi körülménnyel együtt értékelje, különös tekintettel arra, hogy a magyar egészségügyi rendszer valós

problémája a szakorvosi ellátásban a hosszú várakozási idő. Hangsúlyozta továbbá, hogy az alperes a rendelkezésre álló elégtelen információ alapján állapította meg a távollét igazolatlanságát, ezzel az Mt. 96. § (1) bekezdésében foglalt jog gyakorlása során nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható lett volna. Kiemelte, hogy nem tudott a távollétével kapcsolatos igazolási problémáról, viszont amint felismerte a félreértést, minden tőle elvárhatót megtett annak tisztázása és a következmények ésszerű kezelése érdekében, ami elől azonban alperes teljes mértékben elzárkózott.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem a következők szerint alapos.

Az Mt. 96. § (1) bekezdése szerint a munkaviszony rendkívüli felmondással akkor szüntethető meg, ha a másik fél a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét szándékosan, vagy súlyos gondatlansággal jelentős mértékben megszegi, vagy egyébként olyan magatartást tanúsít, ami a munkaviszony fenntartását lehetetlenné teszi.

Az alperes a rendkívüli felmondását a felperes kötelezettségszegésére alapította, miszerint bár a felperes az általa megküldött igazolás szerint 2011. április 19-től keresőképes, a munkahelyén a rendkívüli felmondás keltjének időpontjáig - 2011. május 2-áig - nem jelent meg, munkáltatóját távollétének okáról nem tájékoztatta, ezzel munkavégzési és együttműködési kötelezettségét is megszegte.

A munkavállalónak a leghélyesebb, munkaviszonyból származó kötelezettsége az, hogy az előírt helyen és időben munkára képes állapotban megjelenjen és a munkaidejét munkával töltse, illetőleg munkavégzés céljából a munkáltató rendelkezésére álljon. Az adott esetben a felperes ezen kötelezettségének nem tett eleget, munkavégzésre annak ellenére nem jelentkezett, hogy az általa megküldött igazolás szerint 2011. április 19. napjától keresőképes volt, melyből következően a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét jelentős mértékben megszegte. Ezt követően annak megállapításához, hogy a rendkívüli felmondás törvényi követelményei fennállnak-e, csupán az vizsgálható, hogy a munkavállaló ezen kötelezettségszegése szándékosnak, vagy súlyosan gondatlannak minősült-e. E tekintetben értékelhető a keresőképtelenség körülményei, a felek együttműködési kötelezettsége.

A felperes 2010. április 19-étől volt keresőképtelen, az igazolásokat munkáltatójának rendszeresen megküldte, de egyéb

kapcsolatot a munkáltatójával nem tartott. A háziorvosától tájékoztatást kapott arra nézve, hogy a keresőképtelenség kezdő időpontjától számított egy év elteltével táppénzre való jogosultsága megszűnik. A munkáltató 2011. április 18-án a részére megküldött felhívásban tájékoztatta, hogy nyilvántartása szerint táppénzjogosultsága 2011. április 18-án lejárt, egyben felszólította, hogy távollétét igazolja. Ezt követően a felperes olyan igazolást küldött a munkáltatójának, mely szerint 2011. április 19. napjától keresőképes. E tényekből következően a felperest mind a munkáltatója, mind a kezelőorvosa figyelmeztette arra, hogy táppénzre való jogosultsága lejár, így mindenképpen elvárható lett volna tőle, hogy ellenőrizze a keresőképtelenségével kapcsolatos igazolást, mielőtt azt a munkáltatója részére postára adja. Ennek elmulasztása az alperes terhére nem eshet, ahogyan azt az elsőfokú bíróság is helytállóan kifejtette.

A perbeli tényállás alapján téves a jogerős ítélet azon okfejtése, miszerint az alperestől elvárható lett volna, hogy a felperest hosszú betegségére figyelemmel távolmaradása okáról nyilatkoztassa. A munkáltatót kétség kívül együttműködési kötelezettség terheli, azonban nem hagyható figyelmen kívül az a körülmény, hogy ezen kötelezettség nemcsak az alperest, hanem a felperest is terhelte. Az alperesi munkáltató kétszer is felhívta a munkavállalót a távolléte igazolására, tájékoztatta arról, hogy nyilvántartása szerint táppénzre való jogosultsága lejár, a munkavállaló ezt követően olyan tartalmú igazolást küldött neki, mely szerint keresőképes, munkavégzésre mégsem jelentkezett, távollétének semmi indokát nem adta, ezen körülmények figyelembevételével pedig nem volt elvárható a munkáltatótól további tudakozódás a távollét okáról, illetve az sem, hogy a rendkívüli felmondás közlése előtt lehetőséget adjon a munkavállalónak a tervezett intézkedés indokainak megismerésére és a vele szemben felhozott kifogások elleni védekezésre. [Mt.96. § (2) bekezdés]

A felperes által utólag, a per során csatolt - lényegesen később, 2011. június 3-án kelt - orvosi igazolás - mely a jogszabályban előírt keresőképtelenséget igazoló orvosi igazolásnak egyébként sem tekinthető - nem alkalmas arra, hogy a felperes vétlenségét bizonyítsa. A felperesnek a távolmaradását belátható időn belül kellett volna igazolnia, vagy tájékoztatnia munkáltatóját az igazolhatóság akadályáról.

A fentiekre tekintettel a Kúria a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján a jogerős közbenső ítéltet hatályon kívül helyezte és a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletét helybenhagyta.

A pervesztes felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a másodfokú és felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére, míg az őt megillető munkavállalói költségkedvezményre tekintettel a

*fellebbezési és felülvizsgálati eljárási illetéket a
6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli*

Budapest, 2013. november 20.

*Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Dr. Bicskei Ildikó s.k.
előadó bíró, Szolnokiné Dr. Csernay Krisztina s.k. bíró*

A kiadmány hiteléül:

kúriai tisztviselő